

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

การจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรแม่ใจ จำกัด:

ปัญหาและแนวทางในการพัฒนา

โดย

นางสาวนิรชา เวียงสา

พฤษภาคม 2545

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ประยงค์ สายประเสริฐ

ภาควิชา/ คณะ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาถึงการจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรแม่ใจ จำกัด 2) ศึกษาถึงแนวโน้มการดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ของสหกรณ์การเกษตรแม่ใจ จำกัด 3) ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรค ในการจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรแม่ใจ จำกัด และ 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานและแนวทางในการพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรแม่ใจ จำกัด

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรแม่ใจ คือ วิเคราะห์ความสำเร็จทางเศรษฐกิจและสหกรณ์โดยใช้ข้อมูลจากรายงานกิจการประจำปี 2539-2543 โดยวิเคราะห์อัตราส่วนต่าง ๆ ทางการเงินระหว่างปีทางบัญชีในปีที่กล่าวมา และวิเคราะห์แนวโน้มการจัดการธุรกิจเป็นรายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2548 ทำการวิเคราะห์ทั้งเชิงพรรณนา (Descriptive Method) และวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) การวิเคราะห์เชิงพรรณนาได้ศึกษาถึงปัจจัยด้านการจัดการ เอกสารและรายงานกิจการของสหกรณ์การเกษตรแม่ใจ จำกัด ระหว่างปี พ.ศ. 2539-2543 ส่วนการวิเคราะห์เชิงปริมาณใช้อัตราส่วนทางการเงิน คือ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินทั้งสินต่อทุน อัตราส่วนของ สินทรัพย์ทั้งสิน อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อัตรากำไรสุทธิ และศึกษาถึงแนวโน้มการบริหารงานโดยใช้การถดถอยของอนุกรมเวลา

ผลการศึกษาประสิทธิภาพในการบริหารงานของสหกรณ์การเกษตรแม่ใจ จำกัด ในปีการบัญชี พ.ศ. 2539-2543 พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์เฉลี่ย 5 ปี เท่ากับ 1.16 : 1 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ทำให้สหกรณ์อาจประสบปัญหาด้านการชำระหนี้ อัตราส่วนหนี้สินทั้งสิ้นของสหกรณ์เฉลี่ย 5 ปีเท่ากับ 3.86:1 ซึ่งอยู่ในอัตราที่สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของสหกรณ์การเกษตรทั่วประเทศซึ่งเท่ากับ 2.57:1 แสดงว่าสหกรณ์มีความเสี่ยงในการชำระหนี้สูง และ สหกรณ์ใช้สินทรัพย์โดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด อัตราส่วนของสินทรัพย์ทั้งสิ้นของสหกรณ์เท่ากับ 0.16 รอบ เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐาน 0.33 รอบ แสดงว่าสหกรณ์มีการใช้สินทรัพย์ได้ต่ำกว่ามาตรฐานและปริมาณธุรกิจของสหกรณ์มีไม่มากพอกับขนาดของสินทรัพย์ที่มีอยู่ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ -0.02 เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนมาตรฐานเท่ากับ 3.33 แสดงว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ต่ำมาก เป็นผลมาจากสหกรณ์ดำเนินงานขาดทุนในปี 2542-2543

แนวโน้มการจัดการธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรแม่ใจ จำกัด ระหว่างปี พ.ศ. 2544-2548 จากเทคนิคการพยากรณ์แบบการวิเคราะห์การถดถอยของอนุกรมเวลารูปแบบแนวโน้มเส้นตรง พบว่าธุรกิจสินเชื่อประเภทเงินกู้ระยะสั้นจ่ายระหว่างปีและชำระคืนระหว่างปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เงินกู้ระยะปานกลางระหว่างปีมีแนวโน้มลดลงการชำระคืนระหว่างปี มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การรับฝากเงิน เงินฝากประเภทออมทรัพย์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เงินฝากประเภทสัจจะออมทรัพย์มีแนวโน้มลดลง ในด้านธุรกิจขายและธุรกิจซื้อมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ธุรกิจน้ำมันมีแนวโน้มลดลง

ข้อเสนอแนะในการจัดการสหกรณ์ สหกรณ์ควรมีการวางแผนระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาวเพื่อแก้ไขปัญหของสหกรณ์ โดยมีการปรับปรุงโครงสร้างการจัดองค์กรให้สอดคล้องกับภารกิจของสหกรณ์การเกษตร พยายามดำเนินธุรกิจต่าง ๆ ให้ครบวงจร ในด้านการจัดการธุรกิจ ธุรกิจ สินเชื่อสหกรณ์ควรมีการติดตามผลการใช้เงินกู้อย่างใกล้ชิดและส่งเสริมให้สมาชิกใช้เงินกู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ การรับฝากเงิน ควรส่งเสริมให้สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์มากขึ้น ธุรกิจซื้อสหกรณ์ควรสำรวจความต้องการสินค้าของสมาชิกแล้วจัดหามาจำหน่าย ธุรกิจน้ำมัน สหกรณ์ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น ธุรกิจขาย ควรมีการวางแผนในการรวบรวมผลผลิตเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองราคา

Abstract of thesis submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Cooperative Economics

**MAEJAI AGRICULTURAL COOPERATIVE LTD. BUSINESS MANAGEMENT:
PROBLEMS AND DEVELOPMENT GUIDELINES**

By

NIRACHA VIANGSA

NOVEMBER 2002

Chairman: Associate Professor Prayong Saiprasert

Department/ Faculty: Department of Agricultural Economics and Cooperatives,
Faculty of Agricultural Business

The objectives of this research were to study Maejai agricultural cooperative Ltd. business management. This research also studied the trends of business of Maejai agricultural cooperative Ltd. and examined the problems of and development guidelines for Maejai Agricultural Cooperative Ltd. business management.

This research analyzed the economics cooperative success by using business annual reports from 1990-1999. In these reports, the financial ratios were analyzed yearly and the trends of business were predicted for the years 2001-2005. Descriptive method was used to analyze the management documents and reports of Maejai Agricultural Cooperative Ltd. in 1990-1999. Quantitative method was used to analyze the current ratio, total debts to net worth, total assets turnover, return on total assets, return on net worth, net profit margin on sale. And time series regression was used to predict the trends.

The efficiency of Maejai Agricultural Cooperative Ltd. business management from 1996 to 2000 indicated by the current ratio per debt ratios in 5 years

is 1.16:1 which is lower than the standard. Thus, the cooperative may have debt payment problem. The total debt to net worth by 5 years average is 3.86:1, which is higher than general agricultural cooperative Ltd. standard equivalent to 2.57:1. The cooperative shows high risk of debt payment problem and the cooperative doesn't use the asset in the meaningful ways. The total assets turnover ratio is 0.16, compared with the standard percentage, 0.33. The cooperative used the asset lower than the standard, and the volume of business isn't enough compared with the asset. The return on total assets is -0.02 percent, compared to the standard ratio, 3.33. It means that the cooperative has low efficiency in terms of management, which resulted from the loss in business in the years 1998-1999.

The trends of Maejai Agricultural Cooperative Ltd. business management from 2001 to 2005 using the time series regression showed that short term loan credit business tended to increase and also the payment, intermediate term loan credit business tended to decrease and the payment tended to increase. The savings deposit tended to increase. But the promised savings tended to decrease. The buying and selling business tended to increase, while oil business decrease.

Development guidelines for cooperative management are short term, intermediate term, and long term plans in order to solve problems of the cooperative. There should be the reorganization of the cooperative in relation to its tasks. There should be close monitoring plan for loan and a promotion plan for cooperative members to use loan pertinent to the objectives. The cooperative members should deposit more money. There should be a need analysis before selling products to the members. There should be more public relations in term of oil business. Also, there should be a plan to collect products for price negotiation.